

Școala Noastră

Cuprinsul:

Preocupări:

Pop Ștefan: Importanța excursiunilor.

Chestiuni didactice:

E Vitek: Scopul și concepțiunea creșterii.

Sălajul:

N. D. Corâciu: Biserica din Chiseul Român.

Note și observări:

Grigore Patriciu: Educație și Instrucție.

Activitatea extrașcolară:

** Cercul Cultural „George Barițiu” în Portița.

Administrația școlară:

D. Mărgineanu; Examenele pentru absolvirea primelor patru clase primare a elevilor dela școalele de adulți.

Stiri:

Dl. Ioan Mango — Școala de Arte și Meserii — Secretar general — Personalul revizoratului — Disființări de școli și posturi — Inchiderea cursurilor — Examenele de bacalaurat — Orele de birou. —

Partea oficială:

I. Revizoratul școlar al jud. Sălaj.

II. Comitetul Școlar Județean.

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: L. Ghergariu.

Preocupări.

Importanța excursiunilor

„Copilul e numai observațiune.
E ca un burete care absoarbe tot
lichidul în mijlocul căruia e pus“.

D. Sturza.

Plângeri peste plângeri din partea corpului didactic, că odată cu încălzirea atmosferei, numărul elevilor frecvenți descrește. Mijloace peste mijloace se caută pentru ameliorarea acestui rău. Soluțiile la cari ajung fiecare, sunt aceleași — amenzile. Zădarnic se aplică. Doar prin obligativitate se știrbează autoritatea morală a învățătorului în comună. Ajunge dușmanul comunei. Așa că'n urmă tot învățătorul e acel ce poartă vina. Numai pe drept. Școala e moartă. Copiii au urât-o. Școala temnița copiilor. Un loc unde stând în nemișcare, memorizează mecanic la comandă, formule reci, intuiții fără tablouri, științe naturale fără muzeu, geografie fără hartă și fără să vadă terenul, apă, isvor munte, deal etc. doar ca niște papagali. Învățătorul explică, copiii moțaic de plictiseală, cască de somn și la urma lecției, rămân fără nici o idee de celea explicate. Iarăși plângeri din partea învățătorilor că copii așa de proști n'au mai văzut. (Acuma înv. face intuiția metrului, încât numai spatele copiilor știu). Impun prin bătaie să învețe mecanic buchea cărții. Așa că elevii, cu drag așteaptă desprimăvararea

să grijească de vite numai să scape de școală. Părinții văzând că copiilor nu li-i dragă școala nu-i silesc.

Acuma suntem convinși întru câtva de ce școlăle's goale. Cred că da. Nu-i viață în școală. E un loc de groază pentru copii, iar prin amenzi și pentru părinți.

* * *

Școala să fie un corp magnetivat pentru toți, trăgând la sine și pe copil ca pe bătrân. Și va deveni școala moartă de azi, școala vieții de mâine. Să auzim strigătele lui Rousseau cari zicea: «Lucrurile! lucrurile! Nu voi înceta să strig că noi dăm prea mare însemnătate cuvintelor cu educația noastră de vorbărie, noi nu creiem decât vorbitor». Să lăsăm școala vorbăriei, plictiselei, ticsită de praf și fără viață, să scoatem copiii în natură unde viața circulă mai cu repeziciune și'n voie. În natura plină de viață, plină de culori unde lucrurile vor fi vii, în aer curat, în lumina binefăcătoare a soarelui, acolo să ducem copiii. În loc de hărți ne vom servi de teren și'n loc de tablă la geometrie, de măsurătoare, comparație practice, unde tablourile pentru intuiție se găsesc la tot pasul. Ce deosebire va fi între o lecție de intuiție în natură, copiii vor alerga ș'ar prinde fluturile din sborul său, și aceea din clasă făcute în luna Februarie, tot despre fluturi, când copiii nu-l văd, nu-l pipăie, nu-i văd culorile, mișcările, etc. ?

Să nu luăm arma cu care l-a înzestrat natura pe copil — observațiunea — ei să-i deschidem calea. Copilul are darul de-a observa să-l inițiem. «În școlălele noastre se trec cu vederea tocmai lucrurile ce ne sunt de cea mai mare trebuință în viață.» H. Spencer. Se face știință moartă, nu se aplică știința dată copiilor la viața practică, nu se fac lecții în natură unde simțurile copiilor se desvoltă, ci'n școală unde viața tânjește unde libertate și sinceritatea copilului duc sub povora fricei și emoției. Să 'narmăm pe copil, nu cu cunoștințe multe și moarte, ci cu cunoștințe care să le aplice în viața de toate zilele, cu hotărîre în orice acțiune a vieții omenesti.

Să facem cu copiii excursiuni, nu cum le facem noi, punând copiii să meargă în rând fără nici o mișcare, ne-lăsându-le libertate de-a observa lucrurile ce-i încanjoară, iar la locul destinat, punând copiii să învețe din cărți sau să se joace, pe câtă vreme învățătorii își petrec tolăniți la umbra copacilor. Așa până seara când pleacă fiecare către casă. Rostul excursiunii nici învățătorul nici copiii nu-l știu. A perdut vremea înzadar, mai bine lasam copiii în aceeași zi să ajute pe părinți. Ba mai mult. Copiii spun acasă, toată ziua au șezut la câmp, și astfel de altădată când se anunță excursiune, nu-și lasă copiii la școală. Cine-i vinovatul? Nu învățătorul? Numai el. Scopul nostru nu e să înăbușim inițiativa copiilor ci să mai edificăm să ne sverificăm, îmbrăcând sufletele copiilor ce ni s'au încredințat, cu ceea ce este mai frumos și curat din care să reiasă adevărul.

* * *

BCU Cluj / Centrul * University Library Cluj

Excursiunile să fie zile fixate cu program stabilit, în cari copiii să fie puși să acționeze, aplice, completeze la fața locului ceea ce în clasă au învățat. În mersul lor vor privi, observa, asculta, întreba, adunându-și pe la întoarcere un mănunchiu de cunoștințe și amintiri. La științe naturale, vor studia plantele, copacii, insectele, petrele, etc. fiecare formându-și câte o colecție din ramura științelor naturale. La aritmetică și geometrie, vor măsura terenuri în diferite forme demonstrând în aplicare toată puterea de observațiune, de judecată făcându-i să raționeze singuri fără reguli abstracte.

La geografie vor observa, petrele în munți, apele, câmpiile cu culturile, cari le va provoca spiritul de observație, privind fenomenele și accidentecele cele mai principale ale naturii.

Școala să nu se deosebească de viața obișnuită a copilului, având în vedere că ; «ochiul voiește să vadă, urechea să audă, piciorul să umble și mâna să apuce.» Prin excursiunile-clase, punem elevii în contact direct

cu natura, locurile ei, viața și fenomenele natură, îi învățăm să vadă să observe, cugete simță adevărul. Află frumsețile lucrurilor și ființelor, natura cu tablourile vii de diferite culori. Constată că celea spuse de învățător în școală, despre natură, sunt adevărate, încrederea în el e și mai mare. Excursiunile-clase formează caracterul moral al copiilor. Desvoaltă plăcerea, interesul de-a studia totul și acest interes va face pe copil să studieze și'n viața de după școală.

Aceste excursiuni, vor trezi simțurile amorțite a copiilor din clase, combinând educația fizică cu cea culturală-morală. Prin aprecieri de distanțe din vedere, prin controlare măsurând cu pasul, metrul, etc. se fixează în memorie. Copiii în mijlocul naturii adună flori, frunze pe cari le grupează după culori și nuanțe, astfel se desvoltă simțul văzului pentru culori, gustul mirosului, parfumul florilor reamintește frunțele — desvoltă simțul mirosului.

Tot așa celelalte simțuri.

Educația morală prin „excursiunile-clase“

Copilul în mijlocul naturii observă culturile, lucrările câmpului, cunoaște valoarea muncii (după regiuni) învață a cunoaște demnitatea vieții sătenilor. Sfaturile morale date în școală, în natură au devenit subiecte reale-concrete, unde elevul observă adevărul și se exprimă liber cu toată sinceritoatea. Observă că cu cât învață mai cu tragere de inimă la școală, cu atât se 'narmează cu cunoștințe ce-i vor ajuta în viața de după școală, află că cu atât va deveni un muncitor mai iscusit în toate direcțiile.

Iată cum se câștigă dragostea de școală, prin școala vieții și nu prin forță. Părinții observă că copilul lor în urma excursiunilor-clase prin școală, valorează munca lor, e tot atât de iscusit ca dâșii în ea, ba în multe locuri mai precaut, mai priceput — Observă că școala e numai spre binele și folosul lor — iubesc școala și oricât de lipsiți sunt în absența copilului, totuș îl trimit la școală.

Astfel educatorii cu inițiativă și dragoste față de curiera lor de educatori, se vor bucura întotdeauna de roadele muncii lor, copii tot timpul școlii vor avea în clasă, chiar bătrânii vor sta'n strânsă legătură cu școala.

* * *

Articolul 133 din leg. învățământului primar prevede în decursul unui an școlar, cinci excursiuni (excursiuni-clase) pentru complectarea cunoștințelor pe cari copiii în mod direct în școală nu le pot primi prin observație. Unde spune; «se vor vizita monumente și localități istorice, muzee, fabrici lucrări agricole pe câmp, gospodării etc.» Să ne întrebăm noi înși-ne; câte excursiuni clase am făcut în cursul acestui an școlar? În acelea excursiuni, câte monumente am vizitat și câte localități istorice asupra cărora am reamintit faptele ce s'au săvârșit acolo și însemnătatea lor istorică? Cu câte numere ne-am înmulțit muzeele școlii, ierbare, etc. adunând cu copiii? De câte ori ne-am oprit cu copiii la câmp unde era plugarul să ținem lecție copiilor, scoțând cu copii în evidență însemnătatea muncii? ! Câte pepiniere, florării, grădini de pomi am cercetat? Pela vr'o stână la deal, fost-am să vedem cum fac ciobanii cașul, urda, etc. ca să cunoască în realitate vitele și foloasele lor? Citez să afirm, că puțini vor fi la număr cei ce vor putea, cu conștiință împăcată să exprime; «da am făcut»! Atunci cum putem aștepta roade din belșug în ogorul educației, pe câtă vreme noi nu-l lucrăm numai de mântuială? Munca noastră, pe terenul educației, va fi încoronată de succes, numai atunci, când conștiința copilului va proclama cu energie următoarele principii umane; «1. Școala e lumina minții mele, care-mi luminează calea spre tot ceea ce e bun pentru mine și semenii mei în viața. 2. Numai școala prin voința mea mă va face fericit și societății folositor. 3. Școala-mi arată natura, cu bogățiile și atât puternicia lui Dumnezeu». Ca educatori, nu căscatul, plictiseala, somnul, să propagăm în școală, ci viață pe toate căile și mijloacele.

Școala prin ajutorul excursiunilor-clase, va da copilului la ieșirea din ea obișnuințe bune, o inteligență deschisă, mereu deșteaptă, cu idei clare, cu judecată, ordine și exzactitate în gândire și vorbire. «La o parte cu procedeele mecanice cari tâmpesc, la o parte cu lecțiunile monotone și reci; să întronăm formele variate și mlădioase», ale naturei. În natură copilul își va aplica toate simțurile și desvolta, mâna o va uni cu ochiul, inima și urechea, în desemn, geometrie, științe-naturale, istorie și geografie. Cu ocazia excursiunilor clase nu va rămânea nici un simț, fără impresii dinafară și atunci copilul se va afla în mijlocul a o mulțime de probleme pe cari va căuta să le rezolve din inițiativa lui. Acuma nu ne rămâne de cât. «să urăm învățătorului sănătatea și puterea lui Hercule, însuflețirea lui Pestalozzi, știința lui Leibnitz, înțelepciunea lui Socrate și iubirea lui Hristos». Dacă acestea le va aplica, cu tragere de inimă, dându-și seama de rolul ce-l are în educația poporului, roadele educației vor fi sănătoase.

Să lăsăm obiceiul tradițional al nepăsării, ce-i paște pe mulți educatori și să-ne 'narmăm cu inițiativa spre tot ce-i bun, frumos, adevărat și de folos neamului omenesc.

Pop Ștefan dir. inv.

Almașul-Mare — Bihor.

Chestiuni didactice.

Scopul și concepțiunea creșterii

Este lucru frumos însă greu a fi învățător și a urmări pe Isus Hristos pe calea învățământului. Dar pe lângă toate greutățile un învățător conștiu de chemarea sa nu-și pierde pacința de-a lucra pe terenul educativ și social mai ales pentru consolidarea statului român. Ca să poată împlini misiunea aceasta grea, trebuie să înțeleagă substanța creșterii și ca aceasta să-o poată cunoaște trebuie să aibă cunoștințele pedagogice și o praxă cutare, căci numai așa poate fixa ținta ei. Este absolut necesar a cunoaște subiectul creșterii, adică pe om cu calitățile sale bune ori rele și menirea lui cu datorințele ce le are ca om în societate. Că ce este omul și ce e menirea lui, învățații din timpurile mai vechi au avut diferite păreri asupra acestui subiect. Spartanii au ținut, că chemarea omului este a susține statul, de aceea din fiii lor au crescut soldați harnici.

Athenienii au fixat de țintă perfecționarea trupului prin jocuri și gimnastică și a sufletului în mod armonic, pe baza experienței a lumii și a popoarelor estetice. Herbart a luat ca factor principal creșterea caracteristică, împreună cu morala. Spencer, creșterea viguroasă. Că ce este omul și ce-i ținta lui, o știm din descoperirea Dumnezeiască prin care, ținta omului este a cunoaște pe Dumnezeu, a-l iubi și a-i servi lui ca să ne mântuim. Cu alte cuvinte, ținta omului este, ca să se formeze în sufletului lui, asemănarea lui Dumnezeu după care a fost și creat. Dar Sfânta Scriptură ne învață că firea omului, adică subiectul creșterii, este stricat dela naștere prin păcatul strămoșesc cu unele înclinări moștenite dela părinți, cari ori sunt bune, ori rele.

Rațiunea omului nu vede întotdeauna adevărul și

simțurile, mai vârtos se umilesc spre rele decât spre cele bune, iar consimțământul este slab, ca să-l poată însoți; permanent pe cel bun și așa rămâne rău. Tot pentru aceasta, între subiectul creșterii și ținta lui este mare deosebire adică o mare antiteză, însă ce omul nu poate produce cu puterea naturală prin exemple, fapte și vorbe bune să se niziuască a face prin puterea supra-naturală, adică prin sfintele taine și prin toate acele impresii externe care ajută dezvoltarea autorității internă a omului așa că copilul să nu vadă să nu audă și să nu aibă ocazie a învăța alt ceva, decât cei bun și moral. Ca să se poată dezvolta puterea internă, adică autoritatea omului în direcțiune corectă, trebuie să stea sub unele impresiuni conform unui program prin care trebuie omul crescut. Programul acesta să fie bine alcătuit după toată principiile pedagogice. Toate acele impresii interne și externe bazate pe un program intenționat care ajută ca să ajungă omul la destinațiunea sa, este educația și creșterea.

Ținta educației este să-l ajutăm pe om ca să ajungă prima dată la destinațiunea dată de Dumnezeu, adică să fie moral să-l creștem în baza principiilor creștinesc, să știe ce este binele și răul, iar după aceea la datorința ce o are față de familie, stat și națiune, adică să fie om moral și social căci numai așa poate fi de folos familiei, societății și satului.

Învățătorul are de a se cugeta la toate acestea când începe creșterea individuală și acesta să-i fie ținta, însă nu după cum o fixează Nietzsche care afirmă cele mai rele puncte de creștere și după afirmarea dânsului ar fi pedagogia egocentrică sau egoistă care nu suferă nici un fel de creștere a î-și permite a trăi după poftele trupului și după înclinările datelor cu cari s'a născut sau pe cari a primit de la cei ce îl conjură. Toate acestea să nu fie combătute de nimeni și așa în om să domnească individualismul nemărginit spre rău care îl ruinează sufletul. Cultura individualistică după multe experiențe s'a aflat că nici individului, nici în viața socială și chiar nici statului

nu-i este de folos. De aci urmează că numai aceea creștere are drept de existență care în înțelesul individualității recunoaște pe acela om care e nobil și cu mare frecvență se perfecționează în drepturile morale și sociale. Sistemul creșterii morale și azi și întotdeauna și-a pus de țintă formarea individuală, adică creșterea individului care să desobișnuiască de instinctele vechi primite prin naștere ori de la cei ce-l înconjură și să devină om nou îndreptându-se cu determinarea de sine și conștient, închinările rele cu care s'a născut, dominând orișicând asupra lor. Această schimbare nu are să distrugă individualitatea omului ci tot ce e just cu drept prețios le susține aflându-le de bune și aceste le perfecționează, iar pe cele rele le combate aflându-le de rele. Inchinările bune și frumoase cu toată puterea le ajută spre a le valoriza prin înțelegerea creștinească, căci numai așa poate deveni persoană individuală. Ca să putem ridica individualitatea avem înaintea trei puncte : să ne supunem legii și providenței Dumnezeuști. Să fim cu precauțiune asupra individualității deaproapelui și să o cruțăm, ce reciproc o dorim și o voim. Din individualitatea noastră să distrugem tot ce e rău și ce poate da anză la cele rele.

Formarea individualității personale este un ideal la care se recere realizarea unei puteri morale pe baza principiilor creștinesci ce îi pune o problemă înaintea individului.

Problema aceasta numai cu ajutorul creșterii o putem deslega și numai atunci dacă creșterea este condusă de spiritul creștinesc. Creșterea individuală personală trebuie să se înceapă în școală, ceace dă învățătorului o problemă pedagogică destul de grea. Fiecare învățător trebuie să cunoască individualitatea fiecărui copil dacă vrea să ajungă la un progres în școală. La începutul anului studiază mentalitatea, instinctele, sămțurile copilului, ca să știe la care ce are de făcut și prin ce metod de creștere are de-a proceda. Să știe cari sunt înclinările bune pe cari are de a le desfășura și pe cari de a le suprima. Trebuie să

știe că ce poate crește și la ce pot ajunge unii indivizi deoarece nu toți sunt ași pentru toate categoriile. Pe lângă creșterea individuală, trebuie să păstreze școala și caracterul social. Promovarea puternică a creșterii individuală, este școala activă, care permite că individualitatea copilului să se manifesteze și care ajută mult la dezvoltarea activității care este baza principală la formarea individualității. Din acest punct de vedere teoria să se pună în praxă, căci din praxă a ieșit teoria. Foarte mult face, dacă învățătorul își câștigă încrederea și iubirea copiilor căci prin autoritatea sa, multe bune se primesc și se fac iubite din partea elevilor.

Mai înainte de a proba suprimarea înclinărilor rele din copii, învățătorii dar mai cu seamă unele învățătoare trebuie să suprimeze înclinările lor cari sunt în contra creșterii morale : ex. aplicarea modei, adică îmbrăcămintea încorectă, schimbarea feței lăsată de Dumnezeu, fumatul și dansurile moderne. Proverbul zice :

«Doctore ! vindecă-te pe tine odată și apoi pe altul». Cum poate o învățătoare să combată înclinările rele când dânsa propagă ce este incorect, ea trebuie să fie o oglindă în care copila cu înclinări rele să vadă în învățătoarea ei un model corect, ceace îi va fi de învățătură și în timpul anilor școlari s'ar preface datinele bune în sânge și de sine se vor suprima cele rele. Din contră strictetea egoistică și nerăbdarea învățătorului împiedică dezvoltarea individualismului și-l face pe copil că în fața învățătorului să se arate bun iar afară de școală rămâne rău în cugetul și în faptele lui. El va urma și mai departe înclinările avute, făcându-se și mai rău și așa nefolositor familiei și statului.

Până când exemplul bun al învățătorului sau învățătoarei cu minte și nobil fără înclinări ce morala nu admite, pe neobservat, dar aprofundat aduce la suprafață ideea prețioasă a individualității omului, ajungându-și ținta în creștere. Și în școală se realizează înțelepciunea veche, că numai individualitatea poate crește individualitate și individualitatea crescândă atârna de la mediul ce-l înconjură.

E. Wittek inv.

Sălajul.

Biserica din Chiseul Român

Pe un tăpșan de pământ, între dealurile Comunei Săuca și Sărvăzel, la 2 Km. departe de șoseaua ce trece din Santău spre Andrid, se află biserica din Chiseul Român.

Călătorul ce coboară pe drumul Mărghitei, venind spre roditoarea vale a Eriului, e isbit în față de o turlă înaltă, în formă de clopot, ce se ridică în văzduh, ca o dungă neagră. E turla acestei bisericuțe, înclinată puțin spre mult în dactul pământ. Deasupra ei se află o cruce, semnul învingerii; iar în partea de jos, spânzură o frânghie roasă de vreme, atârnată de un clopot, loc de odihnă al paserilor cerului.

Turla bisericii nu e ținută atât de zidul ce să năruie, cât mai ales de cei patru stâlpi de lemn din față.

Intrat în lăuntru al acestui sfânt lăcaș, streinul va fi cuprins de fiorii respectului Divinității: Cele câteva scaune strânse de-oparte și de de alta, pe lângă pereți, stau adăposite de întemperiile vremii, sub clopotniță, în partea de dinainte, căci mijlocul e în paragină. Iar grinzile și scândurile, căzute de pe acoperiș și deodată cu putregaiul din ele, fac să se nască în om, o milă de tot ce aparține Domnului.

Altarul însă a rămas aproape în întregime. Și acoperișul lui se mai menține, iar în împrejurimi cele câteva tufe de liliaci, îi fac straja pe dinafară. Mesele, stranele și toate câte i-au aparținut, stau în ruină, afară de haine și cărți, ce s'au transportat la parochia din Săuca, a cărei filială este și azi. Ploaia, doborând tencuială zi, cu zi, transportă din zidul de viaoage, ce pe dinafară, curge deodată cu șiroaile de ploaie.

Împrejurul bisericii, între liliaci stă ascunsă o cruce, ce parcă ar zice, că în acest mare pustiu, a sunat cândva, glasul a mii de oameni, care chemau ajutorul Atotputernicului. Incolo, nimic!...

Și tristețea ce acest sfânt lăcaș și-o naște, dimpreună cu foșnetul sinistru al lanurilor bogate, te face să te duci cu

gândul departe, departe, în acelea vremuri, când un sat întreg era străjuit de această bisericuță...

Și atunci vei afla că Chiseul Român a fost o comună în floare, mult mai bine situată, ca multe altele.

Primile datări ale sale ar fi pela anul 1437, când ia naștere ca o fermă, adică un conac boeresc, de unde apoi devine comună. Desvoltarea a fost determinată de fertilitatea pământului și locul de încrucișare al drumurilor dinte câmpie și dealuri.

Pe lângă biserică, destul de frumoasă pentru acele vremuri, se spune că mai era și o școală, într'o casă din fața bisericii, ce azi nici urma ei nu se mai cunoaște.

Se pomenește și de numele unui cantor-învățător: Pop Alexe, după care urmează numai cantori, între care și Cuciorva cel mai de pe urmă. Când nu s'a mai putut ținea școală copiii au urmat la școlile reformate din Pele și Chereuș.

Pe copertele și filele cărților bisericești, se găsesc, cred, nume a mai mulți cantori, dar cu acestea nu putem reînvia un trecut atât de trist al acestei comuni.

Azi, singură casa lui Pop Dumitru a mai rămas, ca să păstreze numele acestei comuni. Incolo lanuri bogate de cereale ale ungurilor din Chereușa, acopăr orice urmă de viață.

Dacă nedumerirea scormonește sufletele prin întrebări asupra unor astfel de pustiuri, va afla că locuitorii acestei comuni s'au molipsit de oarecarii vișiuri și astfel, pradă lor, au trebuit să-și părăsească căminul părintesc, luând lumea în cap; iar pământul lor să treacă în mâini streine. Se spune că și un foc mare ar fi fost; dar adevăratele cauze sunt. judecățile, trândăvia și mai ales beția. Beutură care nimicește totul, a înserat cele mai multe licitații, distrugându-se familii mari.

În prezent se spune că biserica se va muta în Becheni, unde cele câteva familii vor face o bisericuță după puterea lor, luând ce vor putea și de aici. Și astfel, nu-i departe acel timp, când și ultima urmă doveditoare că a existat odată Chiseul Român, se va șterge de pe fața pământului.

Chereușa, 17 Maiu 1929.

N. D. Corăciu.
învăț.

Note și Observări.

Educație și instrucție.*)

Noțiuni perimate, ale pedagogiei de altă dată, cine vă mai pătrunde înțelesul? Ultimele împotriviri, ale unora dintre membrii cârfului didactic — la asaltul pe care, într'un consens unanim, părinții sprijiniți de politicieni, îl dau, pentru simplificarea programelor și ușurarea examenelor școlare — cad ca niște baricade, sub elanul mulțimii revoltate. Instrucția în școală, agonizează. Cât despre educație, a rămas o națiune lipsită, aproape, de sens practic.

Asistăm zilnic la scene cari ar trebui să pună pe gânduri, pe cei ce poartă răspunderea educației copiilor. Nu cred să fie prea mulți la număr, aceia dintre cititori cari au avut prilejul să vadă vre-un elev de școală cedând, în tramvai, locul său, pe scaun, unei femei sau unui bătrân. Cum, iarăș e o raritate, o școlăriță care, în orele libere, mai află plăcere cusând, împletind sau brodând. În schimb vedem, la fiecare pas, elevi în uniformă, fumând pe stradă, acostând femeile sau întrebuițând — în interpelările ce și aruncă, de pe un trotuar pe altul — expresii ce palmuiesc urechile trecătorilor. Lucruri de o gravitate înfiorătoare ne sunt stăruitor semnalate. Un om de bine, vrednic de toată crezarea, ne relatează

*) Că învățământul de toate gradele stă slab o știm cu toții. Elevii școlcii primare nu sunt pregătiți deajuns pentru învățământul secundar, iar cei din învățământul secundar cad-pe capete la bacalaureat. Dacă învățământul cu care cei chemați totuși se ocupă și muncesc, stă așa de slab, cum se prezintă educația tineretului în familie și școală? Răspundem hotărît: cu mult mai rău. Educația este neglijată atât în familie, cât și în școală, fiindcă familia nu știe educa, iar școala nu se ocupă cu ea. De aici destrămarea și moravurile ușoare de azi, cari nu se vor îndrepta până când nu se va face adevărată educație în familie și școală.

unul din ele. La unul din multele cluburi din Capitală — unde, pentru motive lesne de înțeles, se pătrunde cu o ușurință criminală — unul din «membri», uimitor de tânăr și care se dădea drept student, s'a dovedit a fi — când după vre-o două luni de frecvență regulată, a fost luat de scurt să se legitimeze — elev în clasa VI-a, la un liceu al statului! Gândească-se ori cine dacă copilul acesta, ofilit de nopți nedormite și cu nervii zdruncinați de emoțiile jocului, mai era în stare să urmărească, la școală, explicațiile profesorului său măcar slovele cărților.

Personal, am asistat la un spectacol care, fără a avea aceiaș gravitate, e totuși semnificativ și care poate forma nucleul unor meditațiuni serioase. La un colț de stradă, două eleve, eșind dela școală — cu pelerină de uniformă, cu beretă și cu ghiosdanele la subțioară — s'au oprit rezemate de un gard. Abia aruncând o privire împrejur, și-au tras — stând în câte un picior — ciorapii negri, din picioare, scoțând la iveală o pereche de ciorapi de mătase, culoarea pielii, îmbrăcați pe de desupt. Lucrul se explică: trebuiau doar, să traverseze Calea Victoriei! . . .

Cine poartă vina acestor — și a multor, altele — fenomene îngrijitoare? Răspundem, fără exitare: Părinții, în primul loc. Căci cu toată plăcerea ce am avea de a arunca răspunderea pe alți umeri, ne este greu de admis că un copil poate lipsi nopți întregi, de acasă, sau o fetiță de școală își poate pudra obrații și roși buzele — cu pudra și «rouge» — pe care le poartă în ghiosdan — altfel, decât printr'o culpabilă lipsă de supraveghere sau o criminală complicitate.

«Curentul»

Grigore Patriciu.

Activitate extrașcolară

Cercul Cultural „George Barițiu” în Portița

Munca grea și zdrobitoare ce corpul didactic o depune în școală, își are și ea momentele ei de satisfacție sufletească. În acele clipe fericite, când inima tresare la răsplata sufletească adusă celor în drept, școala primară serbează încununarea gloriei sale.

Și unul din momementele cele mai înălțătoare ale școlii primare dela granița de vest a țării, a fost ziua de 21 Maiu 1929 când Cercul Cultural «George Barițiu» și-a ținut adunarea în com. Portița. Aici n'a fost numai o serbare școlară, ori religioasă, ci a fost o adevărată primenire sufletească atât a locuitorilor din Portița, cât și a membrilor corpului didactic. Pentru ceilalți, vor părea banale aceste spuse, răspunzând că în toate părțile, adunările își au fastul lor. Acest adevăr, imparțial, nu-l neg nici eu. Poate sunt locuri, unde material științific se face mai mult. Dar nu trebuie să uităm, căci orice manifestație își culege lauriile gloriei, nu după materialul ce-l depune, ci mai mult după felul cum știe să se impună. Și tocmai aici e partea acestei adunări. Compusă dintr'un număr de 14—16 membrii, asistată de Dl. Inspector Pompiliu Dan și Dl. Subrevizor Creșpai Augustin și un număr însemnat de oaspeți și popureni, a fost o adevărată manifestație cultural națională.

După serviciul Vecerniei, neobositul președ. Albu Constantin își deschive adunarea printr'o vorbire populară, în timp ce apare cei mai de seamă oaspeți: Dl. Inspector și subrevizor. După primirea lor, se începe programul adunării populare cu coruri pe 3 voci ale școlii, conduse de Dl. Fabian, un apostol convins al școlii. Se dezvoltă apoi conferința, «Insemnătatea și Indatorirea Votului Obștesc» de Gh. Vereș, care arată prin cuvinte simțite cum să-și dea votul,

ca să se poată folosi de acest drept sfânt al poporului. În costume naționale se exercită tabloul: «secerișul» după care un elev cu o voce armonioasă a cântat: «Dor de sat». Se joacă apoi: «Hora Severinului». Urmează coruri pe voci, foarte bine alese și executate. Din cauza amenințării cerului, a trebuit să se mai scurteze programul. Câteva declamații, la care s'a adăugat trilogul hazliu: «Tic tac» prelucrat de Dl. Fabian. În cele din urmă Dl. Inspector ia cuvântul și trecând prin greutățile neamului, ajuge la sfânta datorie ce o avem, de a ne reîntoarce la vechile datini, jocuri, port și limbă. — Arată iscusința și gustul fin al neamului nostru, față de altele. Indeamnă pe membrii corpului didactic ca să răspândească aceste odoare scumpe și pe locuituri să le primească, căci firea Românului numai atunci e în adevărata sa înfățișare, când este în portul și datinile sale.

Se trece apoi la ședința intimă, la care iau parte și oaspeții. Dl. Fabian ține lecția de geografie la cl. II. La critică s'a declarat de bună. Tot dl. Fabian ține și conferința: «Predarea geografiei în cl. II. A fost făcută cu multe observații pedagogice. În critica făcută s'a stabilit ca învățătorul să se țină de programă în ceea ce privește împărțirea materiei.

Ca încheiere, Dl. Inspector expune o mulțime de observații făcute în inspecțiile din Regiunea Sa. Arată mijloacele prin care frecvența trebuie să se îmbunătățească. Termină rugând pe membrii corpului didactic, să se înscrie ca societari la «Cassa Corpului Didactic», care-și va extinde activitatea în toată țara, făcând sucursale la Inspectorate și Revizorate.

Se dă apoi masă comună dela care n' au lipsit toastele obișnuite.

Seara târziu membrii corpului didactic al acestui cerc, mulțumiți sufletește se depart, plecând fiecare la postul său, cu o mai mare dargoste de muncă.

Administrația școlară.

XXXIV

Examenele pentru absolvirea primelor patru clase primare a elevilor dela școalele de adulți

Din constatările făcute în cursul celor cinci ani dela punerea în aplicare a legii învățământului primar al statului, am impresia că, cea mai neglijată parte e chestiunea școalelor și cursurilor de adulți.

Deși scopul învățământului adulților se desprinde în mod clar din dispozițiunile legii: complectarea cunoștințelor pentru tinerii cari din diferite motive de forță majoră n'au putut urma sau termina cursurile școlii primare, dându-le astfel posibilitatea să termine cele patru clase primare și să obțină chiar certificat de absolvire echivalent cu certificatul de absolvirea învățământului primar.

Incotestabil că, privit în acest sens, scopul practic al școlii de adulți constituie complectarea învățământului primar și folos real de utilitatea socială atât pentru individ cât și pentru colectivitate și Stat.

Care este însă sub acest raport rezultatul școalelor și a cursurilor de adulți din ultimii cinci ani? Dacă vom fi sinceri în răspunsul nostru, trebuie să recunoaștem că e aproape zero. S'au plătit câteva milioane din bugetul Statului conducătorilor școalelor și cursurilor de adulți, fără să fi dat un singur adult, în mod legal, examenul de 4 clase primare. Nici nu mai vorbim de examenul de absolvirea învățământului primar.

În coloanele revistei noastre ne-am ocupat cu chestiunea învățământului pentru adulți*) iar în conferințele de circumscripții ținute în luna Oct. 1928, am insistat în mod

* D. Mărgineanu. „Școalele și cursurile de adulți“ publ. „Șc. N“ Nr. 19—20 din an. 1927, pag. 554—557.

deosebit asupra importanței acestei chestiuni, arătând necesitatea funcționării secțiunii a II-a dela școalele de adulți și ținerea examenelor la sfârșitul anului școlar pentru terminarea clasei a 4 primară.

Regulamentul legii învățământului primar prevede clar la art. 139 că tinerii și adulții cari, urmând la școalele de adulți, vor fi terminat materiile vrevăzute în secțiunea II-a a ștutorilor de carte (art. 137 lit. b. din reg.) au dreptul la sfârșitul anului școlar să dea un examen de 4 cl. primare înaintea unei comisiuni, formată din învățătorii școlii și un delegat al Ministerului.

În comunele urbane delegatul Ministerului se numește de inspectorul primar iar în comunele rurale de rev. școl.

Adulții cari au reușit la examen vor primi o adeverință de absolvirea 4 clase primare și va scuti de obligativitatea frecventării școlii de adulți.

Se înțelege dela sine că, în vederea ținării acestor examene și a numirii delegatului Ministerial, conducătorii școlii de adulți vor înainta la timp revizoratului școlar tabloul candidaților cerând fixarea datei și a delegaților.

Or, până în prezent n'a intrat la revizorat rapoarte în acest sens decât dela 2 școli, dintre cele 129 școli de adulți câte au funcționat (mai bine zis trebuia să funcționeze) în anul 1928—29, deși în instrucțiunile date la începutul anului școlar s'a insistat cu prisosință asupra acestui lucru și deși astăzi ne găsim în preajma sfârșitului de an școl.

Cum, în baza celor spuse mai sus, la fiecare școală de adulți trebuia să funcționeze secțiunea a II, revizoratul școlar așteaptă cu nerăbdare rapoartele privitoare la aceste examene, singurele mijloace pentru verificarea, dacă s'a muncit sau nu în școalele de adulți. Și cred că, acesta ar fi cel mai potrivit criteriu la stabilirea onorarelor pentru ținerea cursurilor la școalele de adulți.

D. Mărgineanu.

Ș T I R I

— **DI. Ioan Mango**, șef revizorul jud. Sălaj și directorul revistei noastre, implinind zece ani de serviciu în acest post, a fost sărbătorit printr'un banchet de învățătorii subsecției Zălau a Asoc. înv. din Sălaj și de un mare număr de intelectuali.

— **Școala de Arte și Meserii** din Cehul-Silvaniei a dat săptămâna trecută un foarte reușit festival artistic în orașul nostru.

— **Secretar general** la departamentul Instrucțiunii a fost numit d. Alexandru Borza, profesor universita la facultatea de științe din Cluj pe ziua de 1 Iunie a. c. când a și preluat serviciul.

— **Personalul revizoratului școlar** în urma ordinelor mai înalte s'a redus în mod simțitor dela 8 persoane la 4, iar din 1 Sept. a. c. la 3 persoane prin trimiterea la catedră a tuturor învățătorilor detașați, reducându-se în același timp tot așa de simțitor și capacitatea de muncă. Aceste împrejurări îl determină să roage Corpul didactic și publicul interesat să-i ușoreze situația

crunțându-l de corespondența și intervențiile personale în chestiune neînsemnate, cu cari se pierde mult timp fără nici un rost și să i-se adreseze numai în cazuri mai importante. Cu personal așa de mic nu mai poate sta la dispoziția publicului în aceeași măsură ca și în trecut.

— **Desființări de școli și posturi.** Cetim în ziare, că Ministerul Instrucț. a dat o circulară inspectoratelor școlare reg. prin care le cere să întocmească tablouri de: 1. toate școlile și posturile înființate în ultimii patru ani; 2. numărul institutorilor și suplinitorilor; 3. școalele cari au sau nu au local propriu; 4. școalele care nu pot funcționa din lipsă de material didactic.

După aceleași norme, tablouri de situația populației școlare și de rezultate date. Se vor înainta referate și propuneri de școlile normale care ar putea fi desființate.

După ce va sosi tot acest material informativ la minister, se va proceda la desființarea tuturor școalelor primare sau normale inutile, precum

și la suprimare tuturor posturilor de învățători sinecure.

— **Inchiderea cursurilor** la școlile secundare se va face pe cum urmează :

Pentru clasele III, IV și VII la 31 Mai, iar pentru clasele I, II, V și VI la 5 Iunie a. c.

Intre 5—25 Iunie se țin examenele de clase, admitere în cl. IV-a și cl. V-a și cele particulare.

Incheierea anului școlar se va face la 25 Iunie.

— **Examenele de bac-lauerat** din a. c. potrivit noiei legi, va consta din :

a) probe comune : 1. limbi și literatura română ; 2. istoria Românilor și instrucția civică ; 3. geografia României și a

țărilor vecine ; 4. limba și literatura franceză.

b) probe de opțiune : 1. matematica sau limba latină ; 2. șt. naturale sau fizico-chimice.

Examcnul scris se dă numai la 1. limba română și 2. matematica sau limba latină, după alegerea făcută de candidat odată cu cererea de înscriere.

— **Orele de birou** la Revizoratul școlar se țin dela 8—1 și 3—5 afară de Dumineci și sărbătorile legale.

Particularii se primesc dela 12—1.

În interesul serviciului se cere respectarea orelor de birou și vizite scurte.

PARTEA OFICIALĂ

In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiencios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No 1870—1929.

Cultura grădinei școlare și a câmpului de experiență.

În legătură cu ordinul circular al Comitetului școlar județean No, 1841 din 26 Sept. 1928. atragem din nou atențiunea tuturor direcțiilor școlare să cultive grădinile școlare și câmpul de experiență agricol în strictă conformitate cu art. 125 și 127 din regulamentul pentru aplicarea legii învățământului primar.

Zălau, la 18 Mai 1929.

No. 2491—1929.

Interzicerea vânzării de cocarde, bilete etc. între elevi.

Comunicăm în copie ordinul On. Insp. școlar No. 4580—1929 spre știre și conformare.

„Domnule Revizor, Vă comunicăm în copie ord. Min. cu No. 50126—1929 pentru știre: „Domnule Inspector șef, Întrucât aflăm din diferite părți că unii autori trimit operile lor Directorilor de școli, pentru a fi vândute profesorilor sau elevilor, cu sau fără rabat, că unele societăți corespund direct cu școlile fără știrea și aprobarea Ministerului, impunând în școli vânzarea de cocarde, bilete, ba chiar broșuri de împrumuturi din banii comitetelor școl. alte asociațiuni cer ca elevii și elevele să facă pe străzi chete: altele cer ca elevii să plece în excursii și la diferite concursuri în timpul școlii, sustrăgând pe

elovi dela învățatură, se face cunoscut, direcțiunilor tuturor școalelor că de astăzi înainte toate aceste sunt absolut interzise. Directorii de școli vor trebui pe viitor să semnaleze Ministrului imediat când cineva a mai încerca vre-un amestec, ce turbură mersul școalelor. Ministru ss. Costăchescu. p. Inspector șef: ss. Goean.“

Zălau, la 25 Mai 1929.

No. 2691—1929.

Mulțumiri pentru activitate

On. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 55319—1929 aduce mulțumiri învățătorilor Vasile Ștefuțin din Sălsig, Petre Tarta din Mănan, Ioan Rațiu Moftinul-Mic, Ioan Szuhanyi din Domănști și Nicolae Chirvai din Pișcolt pentru activitatea lor lăudabilă în școală și în afară de școală.

Zălau, la 27 Mai 1929.

No. 2821—1929.

Pedepse.

On. Inspectorat școlar cu ordinul No. 4422—1929 a aplicat pedeapsa amendă cu reținerea salariului pe 5 zile la învăț. Greg. Moș din Mal pentru progres slab în învățământ, constat la inspecția din Martie a. e. și pentru neînaintarea procesului verbal încheiat cu aceea ocaziune.

Zălau, la 24 Mai 1929.

No. 2695—1929.

Excludere din învățământ.

Ministerul cu ord. No. 48429—1929 exclude pentru totdeauna din învățământ pe Dl Ioan N. Bujorof învățator suplinitor în comuna Babuc jud. Durostor, pentru faptul, că Dsa a dat găsduire cu bună știință, bandiților fără a anunța la timp autoritățile pentru urmărirea și prinderca lor.

Zălau, la 28 Mai 1929.

No. 2988—1920.

Posturile de învățători fără sa'e de clase.

Punem în vedere tuturor direcțiunilor școlare cu mai multe posturi de învățători decât numărul sa'elor de clase, să ia măsurile cele mai urgente prin comitete școlare pentru asigurarea pe ziua de 1 Sept. a. c. sa'elor de clase necesare tuturor învățătorilor și a mobilierului școlar, despre ceea ce ne vor înainta până la 20 Iunie a. c. procesul verbal al com. școl. cu mențiunea că ia răspunderea materială de executare.

Dacă nu se poate câștiga sală de inv., se va înainta raport negativ.

Totdeauna se va înainta și statistica elevilor pe clase, cari au frecventat cursurile în mod efectiv până la sfârșitul anului școlar. Statistica se va întocmi după învățători, trecându-se pe conspectul învățătorilor în dreptul fiecăruia datele elevilor.

De exactitate rămân răspunzători dnii directori.

No. 2953—1929.

Plata suplinitoilor în concediu de boală.

Ministerul Instrucțiunii Dir. Gen. inv. primar cu No. 64420—1929 a dispus ca suplinitorii învățătorilor în concediu de boală să fie plătiți din leafa titularilor respectiv. — În consecință începând cu 1 Iunie veți trece pe fiecare suplinitor sub titular cu drepturile titularului. — În cazul când Ministerul va admite plata supl. din oficiu conf. art. 139 din lege, titularul va primi diferența lefei când Ministerul va ordona.

Cazurile când se aplică art. 139 sunt: concediu pentru naștere, tuberculoză sau operație în spital.

Zălau, la 28 Mai 1929.

No. 2960—1929.

Taxa examenelor particulare.

Comunicăm ordinul On. Minister No. 66106 din 23 Mai 1929 pentru conformare.

„Domnule Revizor, Ministerul pentru a înlătura interpretările variate ce s'au dat art. 11 din Regulamentul legii inv. Particular a hotărît să se încaseze următoarele taxe de examen,

pentru elevii pregătiți în particular de curs primar. — Pentru București 1000 Lei: pentru orașele capitale de județ 800 Lei: pentru celelalte comune urbane 600 Lei, iar pentru comunele rurale 500 Lei. — Aceste taxe se încasează nu mai pentru o singură clasă. Pentru fiecare comisie va fi trei. — Scutirile și reducerile din taxele de examen se vor face în condițiunile art. 71 și 145 din „Regulamentul legii înv. Particular.” Director General: ss. Aug. Caliani. — Șeful serv.: ss. Indiscifrabil.

Zălau, la 28 Mai 1928.

No. 2696—1929.

Incadrarea inv. numiți de Consiliului dirigent.

Comunicăm ord. On. Insp. col. No. 5298—1929 spre știre și conformare.

„Domnule Revizor, Avem onoare a Vă comunica în copie adresa No. 1178 din 27 Aprilie 1929 a dlui Ministru de stat Dr. V. Nițescu comunicată cu adresa No. 673—1929 a Prefecturii Bihor rugându-Vă s'o aduceți la cunoștința celor în drept. „Copie. Ministru de stat No. 1178. București 27 April. 1929. Domnule Prefect, Cu referire la chestiunea încadrării inv. din Ardeal numiți de Consiliul Dirigent fără considerare la studiile ce posed. Vă comunicăm, că Dl. Ministru al Instr. publice ne-a asigurat, că o va rezolva în cursul lunei Mai cor. printr'un articol de lege. În consecință Vă rugăm să binevoiți a aduce aceasta la cunoștința tuturor celor interesați și a-i ruga să nu mai facă alte demersuri pe la Min. Instr. Întrucât încadrarea se va face pe anul 1924. Ministru de stat. ss. Dr. V. Nițescu. Inspector șef: ss. A. Cosma. Șeful serv, ss. Nieu.”

No. 2890—1928.

Incetarea activității centrelor culturale.

Publicăm ordinul de mai jos spre știre și conformare cu adausul, că conducătorii centrelor să ne raporteze amăsurat uzului din trecut asupra ședințelor ținute, dar fără state și acte justificative asupra onorarelor.

„Ministerul Instr. Casa Școalelor și a Cult. Poporului No. 21714, 18 Mai 1929. — Domnule Revizor, Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că activitatea centrelor culturale să inceteze

pe ziua de 1 Iunie 1929 spre a fi reluată în Oct. 1929, întru cât preocupările învățătorilor cu încheierea anului școlar și cu munca câmpului nu le-ar lăsa timpul liber necesar, unci bune manifestări a centrelor cult. Acolo unde însă conducători de centre au și timpul și puțința continuării activității centrului în bune condițiuni sunt liberi să o facă. Vor ști însă, că nu vom putea plăti ședințele ce vor face în acest răstimp (Iunie—Octombrie 1929,) întru cât nu avem fonduri, bugetul propagandei culturale prin centrele culturale fiind alcătuit numai pe lunile Octombrie—Mai inclusiv. — Vă rugăm a da dispozițiuni în acest senz tuturor conducătorilor de centre culturale din județul DVs. — p. Administr.: ss. Gh. Ionescu. p. Dir. General: ss. Indiscifrab.“

Zălau, la 23 Mai 1929.

No. 2933—1929.

Plătirea inv. cari nu sunt în măsura dea preda limba

Română.

Comunicăm ord. On. Insp. școlar No. 5196 spre știre.

„Domnule Revizor, Dupăce esto nodumerire la unele revizorate de modul cum să se plătească suplinitorii învățătorilor cari cad în pevederile art. 104 din regulamentul legii inv. primar avem onoare a Vă comunica următoarele: Titularul va primi din leafă numai o cotă corespunzătoare numărului orelor ce face, prin împărțirea lefei ce primește la mână cu 120, — și înmulțit rezultatul cu numărul orelor ce face.

Suplinitorul va primi: a) dacă are diplomă o cotă ce ar rezulta din împărțirea lefei ce primește la mână un inv. tit. prov. cu 120 și înmulțit rezultatul cu numărul orelor ce face efectiv. Dacă este suplinitor calculat de sub c) se face leafa ce o primește la mână un suplinitor (75% din leafa unui titular provizor). In stat pe care va fi trecut cu drepturile rezultate din calculul de mai sus diferența rămânând la stat. — Vă rugăm deci ca pe viitor să Vă conformați dispozițiilor de mai sus, ori care ar fi fost modul de plată de până acum, ținând seamă de toate orele ce face suplinitorul.“ — Inspector șef: ss. A. Cosma. Șeful serv.: ss. Iuonaș.

Zălau, la 30 Mai 1929.

No. 2959—1929.

Cursuri de vară pentru învățători

Comunicăm ordinul On. Minister No. 67895—1929 punând în vedere celor ce doresc să participe la aceste cursuri să ne raporteze imediat cel mai târziu până la 15 Iunie a. c. arătând cursurile la care vor să se înscrie.

„Domnule Revizor, Anul acesta urmează să se țină cursuri de vară: 1) Învățători ajutoari, 2) Cursuri de perfecționare pentru învățătorii minoritari dela școalele de stat.

Ministerul voeste să cunoască numărul învățătorilor din județul DVs. care se înscriu la aceste cursuri. Intrebați învățătorii cari doresc să urmeze, alcătuiți tablouri pe categorii și înaintați Ministerului cel mai târziu până la 20 Iunie a. c. — Tabloul celor ce se cheamă la cursul de repetiție îl veți alcătui din oficiu. — p. Ministru: ss. Indiscifrabil — p Director Gen: Indiscifrabil.“

Zălau, la 28 Mai 1929,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 2958—1929.

Dispoziții privitoare la examenele de Fine de an și absolvirea cursului primar.

Comunicăm în copie ord. On. Minister No. 69197—1929 pentru strictă conformare.

„Domnule Revizor, Cursurile școalelor primare urbane și rurale încetează în ziua de 15 Iunie. Examenle de fine de an prevăzute de art. 88 din regulament, vor începe în ziua de 18 Iunie cu cl. IV în vederea examenelor de admitere la școalele secundare conform Deciziei Ministeriale No. 66256—1929.

Conform dispozițiilor regulamentului, elevii vor depune un examen sumar din obiectele principale (1. română, matematică, istoria, geografia, igiena, st. naturale) în asistența părinților și a învățătorilor școalei. La școalele cu un singur învățător, examenul durează o singură zi, la cele cu mai mulți învățători, atâtea zile câți învățători sunt. Cl. V. și VI unite vor face examenul în aceeași zi.

Examinarea va fi numai orală și se va face de învățătorul clasei, având dreptul să pună întrebări și ceilalți învățători. Examenle vor avea mai mult un caracter de festivitate, stăruin-

da-se asupra gradului de asimilare a cunoștințelor clasei întregi, nu a fiecărui elev în parte.

Promovarea elevilor dintr'o clasă într'alta se face pe baza notelor trimestriale, conform dispozițiilor regulamentare.

Examenele de absolvire ale elevilor de Cl. VII vor avea loc în zilele de 26 Iunie inclusiv pe centre fixate de revizoratele școlare. Aceste se vor ține sub președența revizorului, sub-revizorului, sau delegatului Ministerului, desemnați de inspectorul de circumscripție.

Examenul va consta din probe de scris, orale și practice, alese din programa ultimilor 3 clase. Probele scrise se vor da din 1 română și matematică. La indeletnicirile practice elevii vor executa după caracterul școlii, fie în atelier, fie în grădina școlii, câte o lucrare care se poate termina într'o oră. În acest fel se proceda și la școlile de fete pentru lucrul de mână și lucrările de gospodărie

Dintr'un cerc nu vor face parte decât cel mult 50 elevi și într'o zi nu se vor examina decât 25 elevi.

Rezultatul examenului se va consemna de președintele comisiunii în registrul de inspecție al școlii unde a avut loc examinarea și apoi se va troce în cataloagele și matricolele școlii respective. Directorul școlii va înainta revizoratului în termen de 3 zile, atâtea copii câți învățători au prezentat elevi la examinare, precum și copie generală.

Toate lucrările relative la examenul de absolvire, împreună cu rapoartele președinților comisiunii se vor înainta prin revizorate, inspectoratelor regionale. Delegațiunea de președinte este onorifică. — Director general: ss. Petre Ghițescu. Subdirector: ss. Teodorescu."

Zălau, la 28 Mai 1929.

Pentru orientare publicăm și instrucțiunile din ordinele Ministeriale Nrii 52147 și 53943 din 1927 cari vor servi ca normativ pentru mecanismul examenelor și calcularea mediilor abstrăgând de datele fixate în aceste ordine:

Examene de absolvire

No. 52147—1927.

DOMNULE DIRECTOR,

Ca urmare la dispozițiunile comunicate Dv. prin circulara No. 53943—926, cu privire la normele după cari vor de-

pune examenul elevii din cl. I-a—VI-a inclusiv, avem onoare a vă aduce la cunoștința, că Ministerul, având în vedere faptul că pentru iutăia oară dela data aplicării legii urmează să se ține examenul de absolvire al învățământului primar și în conformitate cu art. 99 din regulamentul acestei legi, cât și cu dispozițiile cuprinse în regulamentele pentru administrarea interioară a școalelor, vă indică pe această cale, modul în care veți proceda la examinarea elvevilor din Cl. VII-a și datele de cari vă veți folosi.

1. Cu începere dela 5 Iunie, în comunele urbane și dela 1 Iunie în comunele rurale, elevii din Cl. VII-a a școalelor primare vor depune examenul de absolvire (excepțional în acest an examenul de absolvire în întreaga țară va începe pe ziua de 10 Iunie.

2. Acest examen se ține sub președenția revizorului, sau a subrevizorului școlar, sau a unui delegat al Ministerului și în prezenta tuturor învățătorilor școlii (în comunele rurale în prezenta tuturor învățătorilor cari urmează să prezinte elevii la centrul de examinare, constituiți în comisiune examinatoare).

3. Școalele din Comunele urbane, precum și acelea din comunele rurale care funcționează cel puțin cu 4 învățători, vor alcătui fiecare câte un cerc școlar de examinare și examenul de absolvire se va ține la fiecare din aceste școale în parte, în fața învățătorilor școlii constituiți în comisiune, sub președinția directorului sau unui delegat al Ministerului.

Școalele din comunele rurale, cari funcționează cu mai puțin de 4 învățători, se vor grupa în cercuri de examinare și examenul se va ține la una dintre ele aleasă ca centru. Gruparea lor în cercuri, alegerea centrelor de examinare, designarea delegatului, precum și fixarea zilelor de examen se face de revizorul școlar în înțelegere cu subrevizorii școlari de control și cu aprobarea Inspectorului primar respectiv.

La această grupare se va avea în vedere, ca la centru să fie grupate școalele din jur, a căror depărtare să fie aproximativ de 6 km. și numărul elevilor chemați la examen să nu fie mai mare de 50. Pentru ca examenul să se poate face cu toată seriozitatea cuvenită, într'o zi nu se vor examina decât cel mult 25 elevi.

La școalele urbane, cari funcționează numai cu 4 învă-

țatori, cercetarea lucrărilor scrise se va face de întreaga comisiune examinatoare, fiecare învățător punând câte o notă și semnând în dreptul ei. Suma acestor note, împărțite cu numărul examinatorilor, adică cu patru, va fi nota dobândită de elevi la fiecare lucrare scrisă. La școlile din comunele rurale, examenul se va ține între 1—12 Iunie, iar la cele din comunele urbane, cât și la cete comunele rurale cari funcționează cu cel puțin 4 învățători, între 5—17 Iunie. (Cu excepția acestui an, în care examenele de absolvire ale cursului primar se vor ține în întreaga țară pe ziua de 10 Iunie, după cum am precizat în al. 1 din această circulară).

4. Gruparea școlilor rurale în cercuri de examinare, școlile alese ca centre, data fixată pentru examen și numele delegaților cari vor prezida examenele, se vor aduce la cunoștința tuturor școlilor cel mai târziu între 15—20 Mai.

Examenul va consta din probe scrise, probe orale și probe practice, alese din programa celor trei clase din urmă ale școlii primare. Ele vor fi eliminatorii.

Probele scrise se vor da din limba română din matematici. Subiectele acestor probe se vor stabili de comisiune, în vederea unui lucru de oră. La limba română se va da o compunere. La școlile rurale și la cele urbane, cari funcționează cu cel puțin 4 învățători, lucrările scrise se vor cerceta de către o subcomisie formată prin tragere la sorți, din trei învățători, care predau la clasele VI-VII. Ei vor pune pe aceste lucrări o notă, în cifre și în litere semnând în dreptul ei. Suma acestor note împărțită cu numărul membrilor subcomisiunii, cari a cercetat lucrările adică cu 3, va fi nota dobândită de elev la fiecare lucrare scrisă.

Lucrările scrise se vor păstra timp de un an în archiva școlii cărei aparțin elevii.

La îndeletnicirile practice, elevii vor executa, după caracterul școlii, fie în atelier, fie în grădina școlară, câte o lucrare, care să se poată termina în cel puțin o oră. Notă la aceste lucrări se va da de către membrii comisiunii, de comun acord. Numai în caz de neînțelegere se va hotărî de revizor, de subrevizor ori de delegatul Ministerului.

În acelaș fel se va proceda și la școlile de fete pentru lucrul de mână și lucrări de gospodărie, adică dându-se o lucrare care să se execute în cel puțin o oră.

6. Examenul oral se face de către învățătorii clasei, având însă dreptul de a pune întrebări și ceilalți membri ai comisiei, cari sunt obligați să asiste la întregul examen.

Ordinea examinării este aceea stabilită prin catalog. Atât revizorul școlar cât și delegații Ministerului pot schimba această ordine când vor crede de cuviință. Nota la acest examen oral se va da de asemenea de comun acord, ținându-se seamă și de notele avute de el în cursul ultimilor doi ani. În caz când examinătorii nu sunt de acord, va hotărî tot delegatul Ministerului, ca și la probele scrise.

La limba română și la matematici nota medie va rezulta din suma notei dela proba scrisă, adunată cu nota medie a probei orale împărțită cu două. La grupele: celelalte științe și dexterități, ea se obține din suma notelor dobândite de elev la examenul oral, împărțită cu numărul obiectelor din fiecare grupă. Media grupei «disciplina» se obține din suma notei de purtare (dată potrivit notelor din cursul anului) cu nota de frecvență, dată conform dispozițiilor din ordinul circular No. 53943—929, împărțită în două.

Cu aceste medii și cu notele dobândite de elevi la îndeleptirile practice, iar de fete la lucrul de mână și gospodărie, să se calculeze media generală, conform dispozițiilor din ordinul circular No. 53493—929.

7. Catalogul, cuprinzând rezultatul examinării, subsemnătura membrilor comisiei, va rămâne în păstrarea directorului școlii respective.

Rezultatul sumar al examinării (câți elevi înscriși, câți cu frecvență regulată în cursul anului, câți examinați, câți promovați) precum și pregătirea ce se va constata că au avut-o elevii: foarte bună, bună, mediocră, etc., pentru fiecare școală din cerc, se va consemna de către președintele comisiei, într'un proces-verbal, încheiat în registrul de inspecție al școlii unde a avut loc examinarea. În acest proces-verbal, delegatul va putea trece orice observații, ce ar avea de făcut cu privire la examen.

Directorul școlii unde s'a făcut examinarea, va înainta revizoratului școlar, în termen de trei zile, atâtea copii după acel proces-verbal, câți învățători au prezentat elevi la examen, în plus cu o copie.

8. După terminarea examenului, delegatul Ministerului

va depune de cancelaria revizoratului școlar un raport general de modul cu s'a ținut examenul.

Aceste raporte, împreună cu un tablou privitor la rezultatul examenelor dela toate școlile din județ, se va înainta de către revizor, Inspectoratului școlar al Regiunii.

În consecință, Ministerul vă roagă să procedați în conformitate cu dispozițiile comunicate prin prezenta circulară, în cece privește atribuțiunile Dv. ca examenele să fie realizate în perfect acord cu prevederile legii.

Director General,
TITUS PATRICIU.

Subdirector,
P. STRATILESCU.

No. 53943—1927.

Examine de fine de an și promovarea elevilor

DOMNULE DIRECTOR

Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că Ministerul, ținând seamă de dispozițiile cuprinse în art. 58 și 62 din legea asupra învățământului primar, precum și art 98 al. 2.107 din regulamentul de aplicare aceleiași legii, privitoare la durata anului școlar, la promovarea elevilor dintr'o clasă într'alta și la solemnitatea închierii anului școlar, vă pune în vedere pe această cale modul în care veți proceda la aplicarea și efectuarea examenelor de curs primar dela Cl. I—IV inclusiv; pentru examenul de Cl. VII-a urmând a vi se înainta instrucțiuni prin circulara No, 52147—1927:

1) La toate școlile primare urbane-rurale cursurile încetează din ziua de 15 Iunie a. c.

2) Cu începere dela data de 18 Iunie, elevii vor depune un examen sumar din obiectele principale de studiu (limba română, matematici, istorie, geografie, igienă, științe naturale,) în asistența părinților elevilor și asistența obligatoare a învățătorilor școlii. Examenele se vor ține în interval de o zi pentru fiecare clasă sau divizie a unui învățător, începând cu Cl., I., într'o singură ședință de 4 ore cu recreațiile reglementare. La școlile cu un singur învățător, examenul durează o zi, pentru toate clasele sau diviziile; la acele cu 2 învățători, două zile; la acele cu trei, trei zile, etc.

La școlile mixte, dar cu clase separate de băieți și fete

cum se găsec încă foarte multe în orașele mari din Transilvania, examinarea claselor de fete se va face în aceleași zile cu a claselor de băieți; pentru băieți, în asistența învățătorilor dela clasele de băieți, iar pentru fete în asistența învățătorilor dela clasele de fete.

Examinarea va fi numai orală și se va face de către învățătorul sau învățătoarea clasei respective, având dreptul să pună întrebări și ceilalți învățători.

La aceste examene nu se va stăruia atât asupra cantității de cunoștințe înmagazinate de elevi în cursul anului ci mai mult asupra gradului de asimilare a acelor cunoștințe și asupra înrâuririi pe care ele au avut-o asupra extinderii puterii de gândire și judecată a elevilor. Ele vor avea mai mult un caracter de festivitate, cu tendința de a produce interesul și dragostea părinților față de școală.

3) Promovarea elevilor dintr'ă clasă într'alta, se face pe baza notelor trimestriale.

Pentru ca un elev să fie promovat trebuie ca fiecare din mediile sale anuale pe grupe; lb; română, matematici (aritmetică și geometrie), celelalte științe (religie, istorie, geografie, șt. naturale și igienă, cultură socială și învățământul civic, cunoștințe de comerț și contabilitate), dexterități (caligrafia, desenul, cântul educația fizică, lucrul manual, Cl. I. până la IV de băieți) lucrul de mână și gospodăria (la fete), îndelniciri practice la Cl V-a până la VII-a (la băieți) să fie cel puțin cinci, neavând la nici unul din obiecte în parte din acele grupe o medie anuală inferioară lui patru; media anuală la punctare să fie cel puțin șase, iar nota la frecvență cel puțin patru.

Nota la frecvență se va socoti după normele stabilite în art. 76 din regulamentul pentru administrarea interioară a școalelor primare urbane și după normele stabilite în art. 83 din regulamentul pentru administrarea interioară a școalelor primare rurale.

4) Calcularea mediilor se face în felul următor:

a) Notele trimestriale obținute la fiecare obiect de elevii claselor I—VI. adunate și suma împărțită prin trei, să dea mediile anuale pe obiecte.

Tot astfel se obține media anuală la purtare; iar nota la frecvență se calculează o singură dată pe an, după ter-

minarea cursurilor, potrivit normelor stabilite la art. 76 din regulamentul pentru administrare interioară a școalelor urbane și ar 83 din acela al școalelor rurale.

Dacă un elev a iipsit motivat unul din trimestrele I sau II dela școală, atunci spre a avea mediile anuale pe obiecte se adună numai notele de pe celelalte două trimestre și suma lor se împarte în două.

b) Mediile anuale, pe obiecte formează următoarele grupe :

1) Lb. română cu subîmpărțirile sale : scrierea și exerciții gramaticale, cetirea, exerciții de memorie, exerciții de compunere și exerciții de intuiție :

2) Matematici : aritmetică și geometrie :

3) Celalalte științe ; religie, istorie, geografie, științe naturale și igienă, cultură socială și învățământul civic, cunoștințe de comerț și contabilitatea :

4) Disciplina ; purtarea și frecventarea.

c) Suma mediilor pe grupe, împărțită cu numărul grupelor și anume : cu cinci pentru elevii din clasele I—IV și cu șase pentru elevii de in clasele V VIII dela școalele de băieți și dela școalele sau clasele de fete, dă media generală de clasificare a elevului.

d) Mediile anuale și media generală de clasificare se calculează cu două zecimale.

e) Anul școlar se încheie în întreg învățământul primar în ziua de 29 Iunie cu o serbare, care se face urmându-se normele stabilite în art. 91 și 92 din regulamentul pentru administrarea școalelor primare urbane și art. 101 și 102 din regulamentele pentru administrarea școalelor primare rurale.

La aceasta serbare, elevii distinși prin purtare și silințe vor fi răsplățiți cu premii. Se vor socoti ca elevi distinși aceia cari vor avea media generală cel puțin 8 și nici o medie anuală pe obiecte, inferioară lui șapte.

După aducerea la îndeplinirea exactă a acestor dispozițiuni, comunicate Dvs. prin această adresă, în conformitate cu legea, anul școlar în învățământul primar urban-rural, se socotește definitiv încheiat în ziua de 10 Iulie 1927.

Director gen.
TITUS-PATRICIU,

Subdirector.
P. ȘTRATILESCU,

Impărțirea centrelor de examinare

Conform ordinului Ministerial No. 69197—1929 pentru ținerea examenelor de absolvire a clasei VII-a primare s'au fixat centrele de examinare pentru jud. Sălaj cu indicarea datei, a președintelui și a comunelor aparținătoare, precum urmează :

1. *Cărei* : 23—24 Iunie preș. Dnul I. Mango rev. școl.
2. *Șimleu* : 24—25 Iunie preș. Dnul V. Boțian dir. școl.
3. *Zălau* ; 24—25 Iunie preș. Dnul D. Mărgineanu subrev. școl. cu comunele Aghireș, Fetindia, Ortelec și Panic.
4. *Ip* : 23—24 Iunie preș. I. Zdritea inv. dir. în Porț cu comunele Ip, Cosniciul de jos, Cosniciul de sus, Marca, Porț, Lecimir, Șumal și Zăuan.
5. *Nușfalău* : 23—24 Iunie preș. I. Rogneanu inv. dir. cu comunele : Nușfalău, Bilghezd, Boghiș, Bozieș, Plopiș și Halmoșd.
6. *Pereceiu* : 25—25 Innie preș. D. Fathi subrev. școl. cu comunele : Pereceiui Bădăcin, Recea. Siciu și Varșolț.
7. *Crasna* : 23—24 Iunie preș. A. Iepuran dir. școl. cu comunele : Crasna, Rati, Vălcăul de jos, Horoat-Petenia, Bănișor, Căfălușa și Pria.
8. *Lompîr* : 23—24 Iunie preș. R. Șipoș inv. dir. în Curitău cu comunele : Lompîr, Ilișiu, Criștelec, Ceheiu, Chieșd Mălădia, Șarmășag, Giurtecul-Șiml, și Curitău.
9. *Camăr* : 23—24 Iunie preș. Fathi subrev. comunele Camăr și Carastelec.
10. *Supurul de jos* : 25—26 Iunie preș. E. Pocola subrev. comunele Supurul de jos, Unimăt, Corund, Acaș, Țeghea, Hurez, Dobra, Racova, Supurul de sus, Giorocuta Bobota și Zălnoc.
11. *Bocșa* : 23—24 Iunie preș. E. Pocola subrev. comunele Borla, Hereclean, Badon, Bocșa, Guruslău, Coșeiu, Archiul, Sâncraiu-Silv., Doba-Mică, Șamșud și Mocirla.
12. *Buciumi* : 23—24 Iunie preș. P. Tulbure din Bogdana cu comunele : Buciumi, Sângeorgiul, Răstolț, Treznea, Răstolțul-deșert și Unguraș.
13. *Tihău* : 23—24 Iunie preș. Aug. Maxim dir. școl. comunele Tihău, Bălan, Racâș, Trestia, Romita, Chechiș, Gâlgău, Cristolț, Surduc și Briglez,
14. *Jibou* : 24—25 Iunie preș. D. Ilea dir. școl. comunele

Jibou, Mirșid, Cuceu, Poptelec, Domnin, Șoimuș, Nápradea, Cheud, Borza, Lupoiaia, S. Guruslău, Tiraniș, Rona., S. Odorheiu și Inău.

15. *Asuajul de jos* : 23—24 Iunie preș. I. Buta inv. dir. comunele Asuajul de jos, Ariniș, Băița, Odești, Bârsăul de jos, Bârsăul de sus, Sâlsig, Mânău, Ulmeni, Arduzel și Țicău.

16. *Oarța de jos* : 23—24 Iunie preș. N. Nistor subrev. Oarța de jos, Motiș, Băsești, Săliște, Stremț, Biușa, Benesat și Ulciug.

17. *Hodod* : 23—24 Iunie preș. S. Budea inv. dir. comunele Hodod, Nadișul-Hododului, Bogdand și Ser.

18. *Cehul-Silvaniei* : 25—26 Iunie preș. N. Nistor subrev. comunele Cehul-Silvanie. Horoatul, Nadișul Leleiu, Mineu, Sălăjiș și Nojiș.

19. *Tășnad* : 24—25 Iunie preș. Gh. Nichifa inv. dir. comunele Tășnad, Săcășeni, Cean, Sărăuad, Cehăluțin, Chegea, Săuca și Silvaș.

20. *Santău* : 24—25 Iunie preș. P. Marchiș inv. dir. Santău Hotoan, Hhereuș, Cig, Pir, Moarabanfi și Păfal.

21. *Moftinul-Mic* : 24—25 Iunie preș. I. Rațiu inv. dir. comunele Ghenciu, Cămin, Căplen, Moftinul-Mare, Ghilvacii, Moftinul-Mic și Domânești.

22. *Căuaș* : 24—25 Iunie preș. I. Matei inv. dir. Ghiorlt cu comunele Sânmiclăuș, Tiream, Căuaș, Mecențiu, Ghiorlt, Sâncraiu și Satu-Mic.

23. *Sanislău* : 23—24 Iunie preș. A. Crespoi subrev. comunele Sanislău, Petrești, Resighea, Ciumești, Berea, Urziceni și Foeni.

Andrid : 25 - 26 Iunie preș. A. Crespoi subrev. comunele Andrid, Vezendiu, Portița, Dindești, Dindești-Mic, Otomani, Piscolt și Sălacea.

25. *Valea lui Mihai* : 23—24 Iunie preș. I. Coaciu inv. dir. Valea lui Mihai, Adoâni, Cheșereu, Curtuiușeni, Chiniz, Șimion, Tarcea și Vășad.

Dnii directori se vor prezenta la examene cu registrele școlare (matricolă și catalog) precum și cu hârtie necesară lucrărilor scrise.

Pe lângă instrucțiunile insirate mai sus se vor avea în vedere și dispozițiunile din ordinul nostru circular No. 1500—1927 publicat în revista »Școala Noastră« No. 11—1927, pag.

336 și în special atragem atențiunea tuturor învățătorilor, să-și încheie până la sfârșitul anului școlar toate registrele și să termine toate lucrările administrative, căci altfel nu vor pimi chitanțele de plată pe lunile Iulie—August.

NOTĂ. În cazul că ar mai exista școli cu elevi absolvenți de cl. VII-a afară de comunele amintite mai sus, se vor prezenta la examene de absolvire la cele mai apropiate centre de examinare.

No. 2518—1929.

Lista fotografiilor Istorice.

Comunicăm adresa de mai jos spre știre și recomandând să procurați fotografiile istorice.

„Astra“ Oficiu de desfacere. No 314—1929. Domnule, Hoțărît ne pasc rușinile naționale. Trecem cu nepăsare vrednică de dispreț peste cele mai de seamă evenimente petrecute în legătură cu națiunea noastră și nu păstrăm viu în suflete imaginea momentelor istorice. ce s'au petrecut mai acum câțiva ani și cari au fos intruchiparea visului de veacuri.

Adunarea Națională dela Alba-Iulia la 1 Decemvrie 1918 este fără îndoială începutul măreț de libertății poporului românesc din Ardeal, pe care neamul nostru a știut să afirme cu atâta îndârjire. Aceasta clipă trobuie să trăiască mereu în sufletul fiecărui român, altfel nu va ști judeca niciodată valoarea prezentului, și prin ce putem oare reînvia acele momente? Prin povestirile acelor ce au fost acolo și prin imaginile ce ni s'au păstrat de atunci... Imagini...? Fotografii dela Adunarea Națională din Alba-Iulia din 1918? dar unde sunt? timp de zece ani nu le-am văzut nicăiri? Dar oare chiar există sau nu avem nimic?

Indiferența națională a făcut să nu se intereseze nimeni zece ani, oare dispunem de amintirile în imagini ale acelor clipe istorice. Oare avem fotografii dela acea manifestare supremă a voinții unui popor ajuns liber? Și când cineva și-a pus întrebarea a trebuit să constate cu surpriză că nimeni nu s'a gândit la eternizarea prin fotografii a diverselor aspecte dela adunare.

Nu este nici momentul nici cale potrivită pentru a Vi se arăta cum și prin ce mijloace am scăpat de o rușine națională; ca să n'avem chiar nici o fotografie dela Adunarea Națională din Alba-Iulia din 1918.

Vă amintim că în acele vremuri revoluționare un fotograf tot a fost la Alba-Iulia dela care avem câteva puține documente fotografice descoperite și scoase din praful nițării, care ne sunt cu atât mai valoroase cu cât sunt unice.

„Astra“ oficiul de desfacere din proprio inițiativă și-a luat angajamentul ca să popularizeze aceste singure și puține fotografii originale a unui act măreț. Credința noastră este că aceste imagini n'ar trebui să lipsească din nici o sală de învățământ, din nici o casă culturală, din nici un oficiu public, dar chiar nici din casa particulară a unui român conștient! Generațiile viitoare trebuie să crească văzând meru cum s'a născut o țară liberă cum a răsărit unirea tuturor românilor, pentru care veacuri de rândul s'a jertfit atâta sânge românesc.

ASTRA

Oficiu de desfacere
ss. Grațian C. Mărcuș.

Lista fotografiilor istorice:

1. Sfințirea drapelului național a C. N. R. din Viena în prezența ger. I Booriu la 14 Noembrie 1918.

2. Idem, altă vedere.

(Ist. Revoluția din 1918 de Ion Clopoțel.)

3. Popor plecând la adunarea națională din 1918 (Com. Galțin)

4. Idem jucând hora.

Ist: V. „Cum era o dată“ de A. Ciura. Rev. „Transilvania“ No. 4—5 1929.)

5. Martirul Ion Arion pe catafale

(Ist: Goldiș: Discursuri)

6. Popor la Alba-Iulia în preajma tribunelor așteptând oratorii.

7. Minunatul tablou (în mărime de 5032) a mulțimei de sute de mii de oameni pe câmpia Albei-Iuliei, în preajma vestorii actului unirii, falfăind miile de steaguri.

Ist. Al. Ciura: op. cit

Puteam fi fericiți de a dispune de această fotografie originală a națiunii rom. la adunarea din Alba-Iulia, care prin mărimea ei este un tablou adevărat. Până'n zări se vede marea de capete, mii de steaguri flutură deasupra lor. „Mărta nație română“ cuvintele Inaltului Regent Patriarch Miron, este repre-

zentată în întregime. Zeci de mii de țărani, intelectuali, ofițeri, soldați. (încă în vechea uniformă austriacă) în dreapta doi preoți lângă ei un învățător, alături un țăran voinic ridicând drapelul național, apoi o doamnă în depărtare țărance. În stânga advocați funcționari, un elev dela Brașov, o trăsură în care sosec fruntași națiunii ca să vorbească poporului lângă trăsură un gardist național: Un moț în straele lui albe cu arma în mână. la dreapta un alt gardist înarmat. Fotografia este un admirabilă acelei clipe istorice.)

9. I. P. S. S. Episcopul Hossu citește mulțimei imense, actul Unirii, de față fiind I. P. S. S. Episcopul, azi Patriarhul Regent Miron, Dr. Lazăr etc.

10. Intrarea armatei române în Cetatea Alba-Iulia prin poarta lui Horea.

11. Idem altă vedere.

12. Vizita generalului Berthelot la Alba-Iulia.

13. Vederea Unirii.

14. Vederea Generală Alba-Iulia.

15. Vizita M. S. Regele Ferdinand la Alba-Iulia în Maiu 1919 pe tribună irtreținându-se cu D-l Iuliu Maniu, Președintele Cons. Dirigent.

(Ist. V. Ștefan Meteș: Regele Ferdinand I).

Toate sunt fotografiile originale, executate artistic în sepia cartonate în mărime de 1824 cm., afară de No. 8 care este un splendid tablou fotografic în mărime de 5032 cm. Costul lor este de Lei 70-buc. Tabloul Lei 200. Impachetat și porto recomandat taxă mică pentru oricare comandă Lei 25.

Comanda pentru întreaga serie se execută cu numai Lei 950 franco. Considerând, că sunt fotografiile originale luate la fața locului, în execuție artistică ce poate face fală oricărei sale, veți fi convinși și Dvs. că singurul scop ce ne conduce ca aceste documente fotografice unice să pătrundă cât mai larg în cercurile societății românești.

No. 3116—1929.

Limitarea corespondenței

Având în vedere că On. Minister al Instrucțiunii a redus personalul Revizoratului școlar sub numărul absolut necesar pentru funcționarea normală a serviciului: atragem atențiunea direcțiilor școlare și a tuturor membrilor corpului didactic primar din județ, precum și a particularilor, să binevoiască a limita corespondența cu oficiul la minimu posibil adresându-se revizoratului școlar numai în chestiuni de foarte mare importanță și în cazuri grave ce nu se pot tranșa în baza regulamentului, de către direcțiunile școlare, sau comitetele școlare.

Solicitări de posturi nu se pot face decât în baza catedrelor vacante ce se vor publica în Monitorul Oficial. Până atunci, nici o cerere nu se va lua în considerare și nici nu se va înregistra.

Intrucât e posibil să se observe principiul: Revizoratului școlar se vor înainta rapoarte numai în baza ordinelor primite.

Zălau, la 6 Iunie 1929.

I. MANGO, rev. școlar.

Comitetul școlar județean

In comunele rurale nu pot fi mai multe comitete școlare

Onor. Minister al Instrucțiunii, Casa Școalelor și a Culturii Poporului cu ordinul No. 17412—1929 face cunoscut că pentru grădinile de copii din comunele rurale nu se aproabă funcționarea comitetelor școlare separate, întrucât regulamentul comitetelor școlare (art. 6) precizează că în comunele rurale nu poate fi decât un singur comitet pentru toate școlăle din comună (de orice caracter ar fi: primare, grădini de copii, școli profesionale, de ucenici).

Zălau, la 5 Iunie 1929.

No. 1701—1929.

Repararea și curățirea localurilor de școală

Punem în vedere tuturor comitetelor școlare să ia de pe acum dispozițiuni pentru repararea și curățirea localurilor de școală.

Comitetele școlare cari au prevăzut în buget la art. I cheltuieli pentru acest scop, peste suma de 10.000 Lei vor întocmi devize de cheltuieli înaintându-le Com. școl. județean spre aprobare în termen de 8 zile, pentru ca în timpul vacanței de vară să se poată efectua aceste lucrări.

Zălau, la 5 Iunie 1929.

No. 1702—1929.

Achitarea subvenției de 15% pe anul 1929 și restanțele neachitate din trecut

Ca urmare ordinului nostru No. 250 din 1 Februarie 1929 punem din nou în vedere tuturor comitetelor școlare rurale, că nici o plată nu se poate face înainte de a achita subvenția de 15% pe anul 1929 și eventualele rămășițe neachitate din trecut, către comitetul școlar județean.

Subvențiile către comitetul școlar județean se vor achita în termen de 30 zile, prin percepții sau administrația financiară, raportând date achitării.

Pentru nerespectarea acestor dispozițiuni facem responsabili pe Dnii președinți și secretarii comitetelor școlare.

Zălau, la 5 Iunie 1929

Pref. Președinte:
(ss) *Dr. Alex. Actiu.*

Contabil:
(ss) *D. Mărgineanu.*

NOTĂ: În numărul trecut al revistei noastre la ord. No. 1200—1929 s'a strecurat o greșală: în loc de *arenzilor* s'a cules *amenzilor*. Rugăm rectificarea cuvenită.